

Ілияс Жансүгіров

Жетісу суреттері

Ілияс Жансүгіров

Жетісу суреттері

«Public Domain»

1925

Жансүгіров І.

Жетісу суреттері / І. Жансүгіров — «Public Domain», 1925

© Жансүгіров І., 1925

© Public Domain, 1925

Содержание

Жетісу суреттері	5
Жалпы сын	5
Тау суреті	7
Конец ознакомительного фрагмента.	8

ІЛИЯС ЖАНСҮГІРОВ

Жетісу суреттері

Жетісу суреттері

Жалпы сын

Жер таппан жерде жете Жетісуым
Күркілдек, Көксу, Лепсі, Іле, Шуым,
Асқардың аспан сүйген сілекейін,
Жан бар ма татпайтұғын, айтпайтұғын.
Бөленген бұлтқа мәңгі меңіреу құз,
Ну тоғай, қоғалы көл, қоңыр құмым.
Асқардан ақтарыла арқыраған,
Жөкендің кім аңсамас балдай суын.
Жетісу, кеудең асқар, аяғың көл,
Қоңың құм, мықынында бар сексеуіл.
Тау жайлап, қоңыр күзеп, құмды қыстап,
Ол бір маң мал өсірген өлкедегі ел.
Көктемде құмнан әсем жер болсын ба,
Жайқалып жауқазыны, раң гүлдер.
Бойдағы бозбаладай асыр салса,
Қозысы құйрықтанып дөңгеленер.
Шөгіскен шоғар асқар қатпарланып,
Қия құз, мұсатыр мұз жақпарланып.
Емес пе көк ала бас ақ буралар,
Оралған шудалары мақпалданып.
Саятта аң аңдыған ол бір мерген,
Мылтық ап, бүркіт ұстап, қақпан салып.
Таудағы тас жаңғыртқан қойшы әндері,
Қайырлад еткенімен сақпан саңық.
Айқыра ала асқарлар жатыр шөгіп,
Жер жаншып, көктің көлбеп төсін еміп.
Ойнақы, құба, тарлан тағы аңдарын.
Тәбеті тау-тасына қойған теліп.
Құлпыртар құмда соққан қоңыр самал
Мәсімнің масатысын желі желпіп.
Қар кетіп, қара жері жасанғанда
Қонбасын қалай құсша өлі келіп.
Ескінің ертегі айтсам ертесінен:
Жетісу қан малшынған белшесінен,
Алайда, айнарармын, айтам әлі,
Шыға алмай жүрмін әзір жер шетінен,
Қалмақты, Қоңтәжіні Жөңкесінен,
Үркітіп Абылай мен Шоңай шауып,

Жөңкенің асырыпты желкесінен...

Тау суреті

Тарбиған Тарбағатай жердің құты,
Барлық – ол «қыдыр түнеп көшкен жұрты».
Оранған ақ көбенек аруақты Алтай,
Төгіліп бізге таман жатыр мұрты.
Ертеде сол асқардың сәулетіне,
Қиыспай қырғындасқан талай жұрты.
Ақшұнақ, Жабағылы, Мыңшұқыр, Таз,
Бұлардың бәрін тізген Жоңғар тұрпы.
Аршалы, Амантекше, Қарасырық,
Қараүңгір, Қалмақасу, Қаражырық,
Сауыры Салқынбел мен Сайымбөлек,
Суығы соғып тұрад аласұрып.
Қымызын сол жайлаудың ішкен кісі,
«Бәйгеге» қосад өзін таң асырып.
Шоқысын Бүркітінің Үшбүйенге,
Қойыпты сәуекендей жарастырып.
Күрделі қоныс қайда Күреңбелдей,
Құр жатпас Қора мұзбен жүгенделмей,
Тегерез төңкерілген тегеш, Шажә,
Шамқой шал қабақ жаба түнергендей,
Талақтай талаураған Баян – жүрек,
Тұнжырап тұқырып тұр «тірі өлгендей».
Мұрыны Мұзбұлақтың көкте мүлгіп,
Ақтасты аспанға әдей тірелгендей.
Қар кете қарлы алаңы қақ айыра,
Қаптағай қаптай көшед Бүйенді өрлей.
Түйірлі бұршақ нөсер ұшықтайды,
«Ши ұшық», «қырық аяқ су» жібергендей.
Көкжамбас, көл Көпірлі таудың көркі,
Жатқан мұз Шатырғастың көкше бөркі.
Ақиық Демікпеден алған адам,
Алдырар Айдарлыдан Алтай түлкі.
Қоңыртау қорқатыным бала жастан,
Жыланы түрі жаман – түкі, түрпі.
Түнімен тау күзеткен, таста айтақтап,
Дуана заржақ байғыз – шайқы-бұрқы.
Талғар тау тарғыл ала шоқы биік,
Асқақтайд емшегі, ерін көкке тиіп.
Арқырап асқарынан құлаған су —
Бауырын балбыратқан еліне иіп.
Малға жай, елге жайлау Үшқараштың

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «Литрес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на Литрес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.